

Puzzelstukjes

Toen ik kind was, hadden mijn ouders een enorme legpuzzel op een speciale puzzeltafel in de woonkamer. Mijn vader, die hiermee begonnen was, verstopte altijd de bovenkant van de doos. Het idee hierachter was om de stukjes van de puzzel samen te brengen zonder van tevoren te weten wat het plaatje was. Verschillende familieleden, vrienden en kennissen die op bezoek kwamen werkten eraan mee, soms maar voor een paar minuten, totdat na enkele weken honderden puzzelstukjes een plekje vonden.

In mijn jeugd hebben we veel van zulke puzzels gemaakt. Op den duur was ik er heel goed in en gaf het me een tevreden gevoel als ik de eerste was die zag waar een bepaald puzzelstukje moest liggen of hoe twee groepjes van puzzelstukjes samengebracht konden worden. Ik hield vooral van het moment dat ik een eerste glimp van het patroon zag verschijnen en ik kon zien wat er eigenlijk de hele tijd al verborgen aanwezig was geweest.

De puzzeltafel was mijn vaders verjaarscadeau aan mijn moeder. Ik zie hem nog de tafel opzetten en vol genoeg de stukjes van de eerste puzzel uit de doos op de tafel uitstrooien. Ik was drie of vier jaar oud en begreep mijn moeders blijdschap niet goed. Ze hadden dit spelletje niet aan mij uitgelegd, waarschijnlijk in de veronderstelling dat ik nog te jong was om mee te kunnen doen. Maar ik wilde wel meedoen, toen ook al.

Toen ik op een morgen alleen in de woonkamer was, klom ik op een stoel en spreidde de honderden losse puzzelstukjes die op de tafel lagen uit over het tafelblad. De stukjes waren behoorlijk klein; sommige hadden felle kleuren en sommige waren donker en vol schaduw. De donkere stukjes leken op spinnen of insecten, lelijk en een beetje angstaanjagend. Ik voelde me er niet mee op m'n gemak. Ik verzamelde een paar van deze stukjes, klom van de stoel af en verstopte de stukjes onder een van de kussens van de bank. Gedurende een aantal weken, klom ik, elke keer als ik alleen in de woonkamer was, op de stoel en nam een paar van de donkere stukjes en verborg ze onder de kussens van de bank.

Zodoende kostte het mijn familie een lange tijd om deze eerste puzzel af te krijgen. Ontmoedigd besloot mijn moeder uiteindelijk om de puzzelstukjes te tellen en kwam ze er achter dat er meer dan honderd stukjes misten. Ze vroeg mij of ik wist waar ze waren. Ik vertelde haar wat ik had gedaan met de stukjes waar ik niet van hield en zij vond de stukjes en maakte de puzzel af.

Ik herinner me nog dat ik toekeek hoe ze dit deed. Hoe elk donker stukje een plekje kreeg en de afbeelding verscheen. Ik had niet geweten dat er een afbeelding zou zijn. Het was heel mooi; een vredige aanblik van een verlaten strand. Zonder de stukjes die ik had verborgen, was het spel zinloos geweest.

Misschien dat de overwinning nodig heeft dat we zonder terughoudendheid van het spel houden. Het leven brengt ons alle stukjes. In de tijd dat ik bepaalde delen van mijn leven accepteerde en de rest negeerde of ontkende, kon ik alleen *stukjes* van mijn leven zien – het geluk van een succesvolle gebeurtenis of een feestelijke gebeurtenis, of het akelige en de pijn van verlies of een teleurstelling, dat ik snel probeerde achter me te laten zodat ik het niet hoefde te zien.

Maar deze donkere stukjes van de puzzel, de verdrietige gebeurtenissen, pijnlijk als ze zijn, zijn zelf onderdeel van een groter geheel. Om dat wat verborgen is te kunnen zien, lijkt het nodig om elk laatste stukje te accepteren als een geschenk.

Wij brengen altijd stukjes van ons leven samen zonder van tevoren te weten wat het totaalplaatje gaat worden. Ik heb veel mensen gekend bij wie, in tijden van groot verlies en diep verdriet, een onverwachte betekenis begint te verschijnen vanuit de brokstukken van hun leven. Deze betekenis blijkt duurzaam en te vertrouwen te zijn, zelfs transformerend. Het is een kracht die degenen die hun pijn ontkennen nooit zien.

Uit 'Kitchen Table Wisdom'
Door Rachel Naomi Remen
Vertaling: F. Warmenhoven